

Enric Virgili

Poeta i novel·lista

Treballa de professor de literatura en un institut de Sant Quirze del Vallès i és pare de família, però té una segona vida, la textual, que ha canalitzat a través de dos poemaris i tres novel·les breus. L'última, delicada i fascinant, és 'La visita' (Males Herbes, 2015)

FERRAN FORNE

“Els meus llibres poden fer enfadar el lector”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Enric Virgili diu que els textos que escriu se li han “aparegut de forma sobtada”. *La visita*, la seva tercera novel·la, comença amb una aparició que parla en primera persona del plural i que es desplaça amunt i avall per una escala de veïns. La prosa de Virgili conserva el cripticisme dels artefactes narratius de Beckett i el ritme eufònic de Bauçà. El seu món creatiu cau a trossos, els personatges tenen identitats fragmentàries i el temps avança, recula i es desfà amb una aparent arbitrarietat que sovint amaga un ordre simbòlic que val la pena desxifrar i resignificar.

Encara que faci relativament poc del teu debut, ¿podries reconstruir com vas arribar a publicar *Mamut*, el 2004? Tenies 39 anys.

Fa de mal dir, però durant molt de temps vaig considerar-me escriptor i no havia escrit res. M'havia passat sovint que just en el moment previ a començar la primera frase ja em molestava tant el que estava a punt d'escriure que ho deixava córrer. Aquesta situació va durar des que vaig deixar els versets d'adolescència fins a

Mamut. Vaig descobrir Miquel Bauçà poc abans d'escriure el llibre –això es nota en la forma mètrica del llibre, l'heptasil·lab– i de cop i volta van començar a fluir una sèrie de fragments que tendien a construir un discurs, un poema unitari.

Vas acabar el llibre.

I no tenia contactes amb editorials. El que feia era prou extravagant perquè no tingués cap acollida. En el moment que em va semblar que estava acabat, vaig presentar-me al premi Gabriel Ferrater i el vaig guanyar. Així i tot, el que va ser important d'aquest procés va ser trobar un editor, en Jordi Cornudella.

A Edicions 62 vas publicar *Mamut* i també *Peu derei* (2006). El 2007 va arribar la primera novel·la, *Betum* (Empúries), i el 2010, *Brunilda*.

Vaig tenir la sensació de ser un personatge estrany que no sabia prou bé per què el publicaven, més enllà de la relació amb Cornudella, que era molt bona. Fa un any em vaig fer portar un miler d'exemplars de *Betum* i uns vuit-cents de *Brunilda* a casa. Estaven

“NO ESCRIC PER FER BROMETA, PERÒ LA PROVOCACIÓ I L'AUTOIRONIA HI SÓN”

a punt de destruir-los. Des de llavors n'he anat regalant a qui li interessin, i també en deixo a les parades d'intercanvi de llibres del mercat de l'Abaceria de Gràcia. Va ser així que en Ramon Mas, un dels dos editors de Males Herbes, va descobrir que existia.

És a dir, que gràcies al mercat –no pas l'editorial, sinó el d'aliments– vas trobar un nou editor.

Va ser una casualitat. Un vespre vaig anar a la presentació de *Cartes mortes*, de David Gálvez, perquè tenim un amic comú. Al cap d'un parell de dies, en Ramon va preguntar a en David si jo havia anat a la presentació –li semblava que m'hi havia vist– i com que la resposta va ser afirmativa el va posar en contacte amb mi. Em va preguntar si havia escrit res més. I tenia *La visita*.

Com treballes?

Quan el llibre apareix, l'escriu en diversos moments del dia, però tinc tendència a la nocturnitat. El primer esborrany pot durar uns mesos o un any. Llavors ve la reescriptura i reordenació. No escriu de manera sistemàtica.

I el que escrius descol·locarà més d'un lector.

Suposo que sí, però fins ara no hi he tingut cap contacte. I no per falta de voluntat: tinc la impressió que els llibres anteriors no els va llegir gairebé ningú. Les tres novel·letes donen per fet que al lector no li sabrà greu que l'acció es vagi travant a mesura que avança el llibre i que quan acabi la lectura recomenci, igual que quan llegeix un poema. Si això no es té present com una possibilitat, els meus llibres poden fer enfadar el lector.

Demandar tant en un context com l'actual és una opció que, si no és a contracorrent, com a mínim és minoritària.

Sí. En sóc conscient. A mi m'interessen els llibres amb personalitat... Escriure des del punt de vista narratiu o novel·lesc no és la meua opció. M'interessa que els llibres surtin, però no fer carrera personal ni entrar en negocis o a la cort literària.

Jo he rigut bastant, llegint *La visita*. ¿Estàs d'acord que és un llibre irreverent?

No escriu per fer brometa, però la provocació i l'autoironia hi són. Una literatura autosatisfeta d'ella mateixa és el que menys m'interessa: ha de provocar plaer, neguit, rebuig o inquietud. Els tòpics literaris hi són per sacsejar-los amb certa dimensió o gravetat. Si hi recorres sense un mecanisme autoirònic pots fer fàcilment el ridícul.

A la novel·la, un home rep una triple visita funesta. I un altre –un escriptor– va a trobar l'amic quan ja ha sigut visitat.

Els meus personatges es troben en un estat de trastorn, decrepitud o mort. La història és un pretext. Quan parlo de la triple visita hi ha una al·lusió metafísica sublim i seriosa, però també una paròdia del doble. L'excés del subjecte supera la frontera definitiva. La vida es va allargant més enllà fins que existeix purament en la construcció textual.

El lector passa per un procés de restitució de sentit, sigui simbòlic o no. A *La visita* hi ha la flor blava de Novalis, una eucaristia *sui generis*, tríades masculines i femenines i un personatge que es menja una porta. Jo pensava en aquell fragment de l'*Evangelí de Joan*: “Jo sóc la porta: els qui entrin per mi se salvaran, podran entrar i sortir lliurement i trobaran pasturatges”.

Molt bé, molt bé! [Riu.] L'home es menja la porta i la té a dins. Llavors cauen els envans i apareix un món imaginari –de natura– per on es mouran els personatges. Abans d'això, cauen els envans i celebren una eucaristia improvisada, perquè els tres visitants beuen del calze al mateix temps. ◆◆